

**TÉMY DIZERTAČNÝCH PRÁČ PRE DOKTORANDSKÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM FHV
PRIJÍMACIE KONANIE NA AKADEMICKÝ ROK 2025/2026**

Názov študijného programu: Mediamatika a kultúrne dedičstvo	Forma štúdia: externá
Téma: Vývoj, trendy a predikcia budúceho vývoja knižničného fondu ako súčasti kultúrneho dedičstva (v kontexte fondov Slovenskej národnej knižnice)	
<p>Anotácia: Knižničný fond Slovenskej národnej knižnice (SNK) predstavuje nielen rozsiahlu zbierku rôznych typov dokumentov, ale aj významnú súčasť kultúrneho dedičstva Slovenska. V kontexte neustále sa meniaceho informačného prostredia a technologického vývoja je kľúčové analyzovať vývoj a trendy knižničného fondu SNK, ale tiež aj predikovať budúci vývoj z hľadiska jeho úlohy pri uchovávaní a sprístupňovaní kultúrneho dedičstva. Cieľom dizertačnej práce je pripraviť komplexný výskum a analýzu rôznych aspektov akvizície knižničného fondu v kontexte identifikácie a analýzy historického vývoja akvizície knižničného fondu, k získaniu prehľadu o doterajších procesoch a zásadných zmenách. Následne je potrebné skúmať súčasné trendy a predikovať budúce možné vplyvy v tejto oblasti s prihliadnutím na technologický rozvoj, zmeny v potrebách používateľov a ekonomických faktorov, ktoré ovplyvňujú rozhodovanie, efektívne identifikovanie, dokumentovanie a ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva.</p>	
Školiteľ: Mgr. Eva Augustínová, PhD., univerzitná docentka	
Lehota na podávanie prihlášok : 31.05.2025	Dátum prijímacieho konania: 20.06.2025

Názov študijného programu: Mediamatika a kultúrne dedičstvo	Forma štúdia: externá
Téma: Umelá inteligencia ako nový nástroj sprístupnenia informácií používateľom v knižničnom prostredí	
<p>Anotácia: Umelá inteligencia predstavuje oblasť, ktorá sa zameriava na vytváranie systémov schopných vykonávať úlohy, ktoré si vyžadujú potrebnú ľudskú inteligenciu, ako je rozpoznávanie obrazov, spracovanie jazyka a rozhodovanie. Využíva sa v mnohých oblastiach, od medicíny a dopravy až po vzdelávanie a umenie, a má tiež potenciál výrazne zmeniť spôsob práce v knižničných informačných sieťach/knižničných službách/spracovaní informácií a dokumentov. Cieľom dizertačnej práce je v kontexte umelej inteligencie analyzovať a navrhnúť riešenia ako/akým spôsobom môže tento súčasný fenomén zlepšiť prístup používateľov k informáciám v digitálnych knižniciach a OPAC systémoch, zlepšiť/zrýchliť spracovanie informácií/dokumentov v rámci jednotlivých knižničných systémov a identifikovať aké technologické výzvy môže priniesť umelá inteligencia do knižníc a akým spôsobom môže ovplyvniť spokojnosť a správanie ich používateľov.</p>	
Školiteľ: Mgr. Eva Augustínová, PhD., univerzitná docentka	
Lehota na podávanie prihlášok : 31.05.2025	Dátum prijímacieho konania: 20.06.2025

Názov študijného programu: mediamatika a kultúrne dedičstvo	Forma štúdia: denná
Téma: Cholvárky v historickom, jazykovom a digitálnom kontexte: nové prístupy k dokumentácii a popularizácii tradičných stavieb regiónu Kysúc	
Anotácia: Projekt dizertačnej práce sa venuje komplexnému interdisciplinárnemu výskumu cholvárkov – špecifických extravilánových stavieb, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou kultúrneho a hospodárskeho dedičstva Kysúc a priľahlých oblastí. Cieľom výskumu je detailná analýza ich historického vývoja, stavebno-technických charakteristík, etymológie názvu v kontexte regionálnych nárečí, ako aj návrh inovatívnych spôsobov ich dokumentácie a propagácie v digitálnom prostredí. Historická časť práce sa zameriava na vývoj cholvárkov od ich prvých písomných zmienok až po ich postupné zmeny v 20. a 21. storočí, pričom využíva rozbor archívnych materiálov, kartografických podkladov a historických fotografií. Osobitná pozornosť je venovaná analýze socioekonomických faktorov, ktoré ovplyvnili ich výstavbu, využitie a ústup z aktívneho poľnohospodárskeho prostredia. Jazyková a etymologická časť skúma význam a pôvod pojmu „cholvárky“ v kontexte dialektológie a regionálnej lingvistiky. Výskum sa opiera o historické jazykové pramene, terénne výskumy a rozhovory s pamätníkmi, čím prispieva k hlbšiemu pochopeniu ich terminologického vývoja a lexikálnej variability v rôznych oblastiach Kysúc. Digitálna a dokumentačná časť práce predstavuje nové metódy zachytenia a uchovania cholvárkov prostredníctvom moderných technológií, ako sú 3D skenovanie, fotogrametria a interaktívne digitálne modely. Výstupy výskumu budú aplikovateľné v muzeálnej praxi, kde umožnia vizuálnu rekonštrukciu zaniknutých alebo ohrozených objektov, ako aj v oblasti kultúrneho turizmu prostredníctvom virtuálnych expozícií. Práca zároveň navrhuje inovatívne prístupy k propagácii cholvárkov v rámci širšieho popularizačného konceptu. Využitím multimediálnych formátov, audiovizuálnych dokumentov, interaktívnych prezentácií a digitálnych mapových rozhraní prispeje k ich efektívnejšiemu sprístupneniu verejnosti a vzdelávacím inštitúciám. Výsledkom dizertačného výskumu bude ucelená databáza dokumentačných materiálov, návrhy metodológie pre efektívnu ochranu a propagáciu cholvárkov a vedecky podložené poznatky, ktoré rozšíria súčasné povedomie o týchto unikátnych stavbách. Práca tak prispieva k zachovaniu a oživeniu kultúrneho dedičstva Kysúc, pričom spája historické, jazykové a technologické prístupy v jednej komplexnej štúdii.	
Školiteľ: doc. Mgr. Marián Grupač, PhD.	
Lehota na podávanie prihlášok: 31.5.2025	Dátum prijímacieho konania: 20.6.2025

Názov študijného programu: Mediamatika a kultúrne dedičstvo	Forma štúdia: Denné štúdium
Téma: Umelá inteligencia v službách mediálnej gramotnosti: Automatizované riešenia pre detekciu a analýzu dezinformácií v online priestore	
Anotácia: Dezinformácie sa v prvej štvrtine 21. storočia stali vážnou hrozbou pre demokratické spoločnosti, narušujú verejnú diskusiu, podkopávajú dôveru v inštitúcie a prispievajú k polarizácii spoločnosti. S nástupom umelej inteligencie (AI) sa schopnosť aktérov vytvárať a šíriť manipulatívny obsah mnohonásobne zvýšila, keďže AI umožňuje generovanie textov, obrazov či videí vo veľkej miere a s minimálnymi nákladmi. V tejto súvislosti sa otvára možnosť využitia rovnakých technológií na ochranu informačného priestoru pred dezinformáciami a manipulatívnym obsahom. Téma dizertačnej práce sa zameriava na možnosti aplikácie veľkých jazykových modelov (LLM) a multimodálnych AI modelov v boji proti dezinformáciám v slovenskom online informačnom priestore. Cieľom výskumu je identifikovať vhodný model, vytrénovať ho na relevantnom dátovom korpuse a nasadiť ho na autonómne monitorovanie a analýzu online obsahu s cieľom odhaľovať manipulatívne naratívy a systémové vzorce dezinformačných kampaní. Metodológia výskumu bude zahŕňať viaceré kroky: vytvorenie a spracovanie tréningového datasetu zloženého z overených a nepravdivých informácií, aplikáciu metód strojového učenia na identifikáciu vzorcov dezinformačných obsahov, testovanie modelu na reálnych online platformách a hodnotenie jeho úspešnosti v odhaľovaní a kategorizácii manipulatívnych obsahov. Výskum sa bude opierať o kombinovanú analytickú metódu zahŕňajúcu spracovanie prirodzeného jazyka (NLP), sieťovú analýzu a detekciu vzorov v dynamickom informačnom prostredí. Očakávaným výsledkom dizertačnej práce je vytvorenie funkčného modelu schopného efektívne monitorovať a analyzovať online informačný priestor na Slovensku, identifikovať dezinformačné kampane v reálnom čase a poskytovať analytické výstupy pre odborníkov, fact-checkingové organizácie a verejné inštitúcie. Tento výsledok prispeje k posilneniu informačnej bezpečnosti a vypracovaniu efektívnych stratégií na obmedzenie vplyvu dezinformácií v slovenskom online priestore.	
Školiteľ: doc. Mgr. Marián Grupač, PhD.,	
Lehota na podávanie prihlášok : 31.05.2025	Dátum prijímacieho konania: 20.06.2025

Názov študijného programu: Mediamatika a kultúrne dedičstvo	Forma štúdia: denná, externá
Téma: Phygitéálne koncepty v propagácii kultúrneho dedičstva	
Anotácia: Dizertačná práca sa zameria na analýzu a hodnotenie možností využitia phygitéálnych riešení pri prezentácii kultúrneho dedičstva s cieľom identifikovať efektívne stratégie, ktoré poskytnú cieľovým skupinám intenzívne a interaktívne zážitky prostredníctvom spojenia fyzického sveta s najnovšími digitálnymi technológiami. Práca sa bude opierať o teoretické východiská phygitéálnych konceptov, skúmať ich doterajšie uplatnenie v praxi. Výstupom bude návrh metodiky pre efektívnu aplikáciu phygitéálnych konceptov v propagácii kultúrneho dedičstva.	
Školiteľ: doc. PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD.	
Lehota na podávanie prihlášok : 31.05.2025	Dátum prijímacieho konania: 20.06.2025

Názov študijného programu: Mediamatika a kultúrne dedičstvo	Forma štúdia: externá
Téma: Kultúrna diplomacia Slovenskej republiky v zahraničí	
Anotácia: Kultúrna diplomacia je neoddeliteľnou súčasťou zahraničnej politiky Slovenskej republiky. Zároveň sa zaraďujem medzi významné nástroje presadzovania záujmov štátu smerom k zahraničným partnerom. V porovnaní s klasickou diplomaciou je jej špecifickým atribútom zameranie sa na komunikáciu so zahraničnou verejnosťou prostredníctvom kultúrnej osvety a rôznych foriem umenia s cieľom napomáhať pozitívnemu vnímaniu Slovenskej republiky. Pozornosť sa zameriava aj na konkrétne formy rozvoja bilaterálnych vzťahov v oblasti kultúry z hľadiska naplňovania zahraničnopolitických záujmov a priorít štátu. Je potrebné rozobrať konkrétne formy koordinácie kultúrnej prezentácie Slovenskej republiky v zahraničí v spolupráci s Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky, príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy a v súčinnosti so zastupiteľskými úradmi a slovenskými inštitútmi v zahraničí. Zamerať sa na formy podpory kultúrnych aktivít zastupiteľských úradov, misií a generálnych konzulátov v zahraničí vrátane koordinácie činnosti slovenských inštitútov, ktoré predstavujú inštitucionálny základ prezentácie slovenskej kultúry v zahraničí. V neposlednom rade je to rozvoj medzinárodnej spolupráce v oblasti umenia a kultúry z hľadiska zahraničnopolitických záujmov a priorít Slovenskej republiky.	
Školiteľ: doc. JUDr. Ján Štefanica, PhD.	
Lehota na podávanie prihlášok : 31.05.2025	Dátum prijímacieho konania: 20.06.2025

V Žiline 25. marca 2025

doc. PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD. v. r.
dekanka FHV UNIZA